

Malung-sälens kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Centralskolan
belägen i Malung-Sälens kommun

Tillsyn i Centralskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Malung-sälens kommun under hösten 2016 och våren 2017. Centralskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 och 14 december 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 6

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2015/16 framgår att mellan 86 och 100 procent av alla elever nådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Den genomsnittliga betygspoängen var lägst i ämnet matematik (11,6) och högst i ämnet teknik (14,5).

Årskurs 9

Andelen elever som läsåret 2015/16 uppnådde kunskapskraven i alla ämnen var 85 procent, enligt Skolverkets nationella statistik.

Det genomsnittliga meritvärdet var 224,7, våren 2016 enligt Skolverkets nationella statistik. Motsvarande resultat för riket var 229,2.

Andelen elever som var behöriga till ett yrkesprogram var 88 procent läsåret 2015/16. Det kan jämföras med riket där 87 procent av eleverna var behöriga till ett yrkesprogram samma läsår. Andelen elever som var behöriga till ett högskoleförberedande program var mellan 86 och 88 procent läsåret 2015/16. Även detta resultat ligger i paritet med riket.

Trygghet och studiero

Av tillsynen framgår att eleverna upplever skolan som trygg. Skolans egen enkät, som genomfördes i november 2015, visar att 96 procent av eleverna känner sig trygga i skolan. Däremot visar tillsynen att det finns brister i studieron.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2017-09-01
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-09-01
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att Centralskolan har brister inom undervisning och lärande. Undervisningen anpassas inte alltid efter elevernas individuella behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare visar tillsynen att det finns brister i studieron och att det förekommer ett hårt språkbruk mellan elever. Tillsynen visar även att det varierar i vilken utsträckning de vuxna på skolan agerar för att motverka att studieron brister.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malung-sälens kommun att senast den 1 september 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malung-sälens kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Ta hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I detta ingår bland annat att lärarna vid planeringen av undervisningen utgår från elevgruppens intressen och erfarenheter och väljer arbetssätt och arbetsformer som är anpassade till elevernas skilda förutsättningar och behov.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningen vid Centralskolan. Av tillsynen framkommer att lärare inte arbetar med att anpassa undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och sätt att lära sig så att eleverna får såväl stöd som stimulans och utmaningar. Det pågår ett arbete med pedagogiska planeringar och olika typer av matriser för att anpassa och utvärdera undervisningen samt göra eleverna mer delaktiga i undervisningens innehåll. Utifrån detta arbete planerar rektorn att ge kontinuerlig handledning till lärarna. Av utredningen framgår dock att rektorn ännu inte har påbörjat det arbetet. Eleverna ges således inte den ledning och stimulans som de behöver i sin personliga utveckling och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Enligt skollagen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Även läroplanen betonar att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och att lärarna har ett utpekat ansvar för att hänsyn tas till den enskilda individens förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande.

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen på Centralskolan i flera ämnen och årskurser inte anpassas utifrån elevernas förutsättningar och behov. Flera elever tycker att undervisningen är "tråkig" och att de jobbar med samma saker hela tiden. I Skolinspektionens enkät för årskurs 9, som genomfördes våren 2016, svarar 40 procent av eleverna att det stämmer ganska dåligt eller att det stämmer inte alls att skolarbetet är intressant. Eleverna förklarar i intervju att detta svar antagligen beror på att undervisningen ofta är enformig och att det nog skulle kunna bli mer intressant om de fick göra på olika sätt. Ett flertal elever är överens om att lärarna borde fråga dem oftare vad de tycker och tänker.

I intervju med lärare framkommer att de kan bli bättre på att anpassa undervisningen och göra eleverna mer delaktiga. Rektorn har enligt lärarna initierat ett arbete med så kallade lärandematriser för att tydliggöra för eleverna vad de ska lära sig. Lärarna uppger att de genom dessa matriser kan se att eleverna får en bättre förståelse för undervisningens innehåll. Arbetet med matriserna är dock tidskrävande och lärare beskriver att de har kommit olika långt i detta arbete. Även rektorn bekräftar i intervju att ett av skolans utvecklingsområden just nu, är att alla lärare måste anpassa undervisningen mer och förstå konsekvenserna om man inte gör det. Arbetet med pedagogiska planeringar och matriser har, enligt rektorn, gjort att "lärarna har blivit duktigare på att reflektera över planeringarna". Skolan behöver dock ha strukturer för att beskriva vad de faktiskt gör i undervisningen, tillsammans

med extra uppföljningar av undervisningen. Rektorn planerar även att ge lärarna handledning regelbundet, i syfte att stödja detta arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Då Centralskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Malung-Sälens kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malung-sälens kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Tillförsäkra en skolmiljö som präglas av studiero genom att:

- Ha ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att tillförsäkra eleverna studiero.
- Lärarna leder arbetet och upprätthåller ordningen i klassrummen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i studieron på Centralskolan. Tillsynen visar att det på flertalet lektioner inte är studiero, vilket får som konsekvens att alla elever inte kan koncentrera sig på skolarbetet. Tillsynen visar även att det kan förekomma ett hårt språkbruk mellan elever. Utredningen visar vidare att det varierar i vilken utsträckning de vuxna i skolan agerar för att upprätthålla ordning i klassrummet. Variationen beror bland annat på det inte finns en enhetlig struktur och gemensamt förhållningssätt i detta arbete. Detta försvårar elevernas möjligheter att nå utbildningens mål.

I skollagen anges att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Av intervju med elever framkommer att det är problem med studieron på de flesta lektioner. Elever i årskurs 6 uppger att det kan vara "kaos" på vissa lektioner medan andra lektioner är lugnare. Elever i årskurs 9 bekräftar den bilden och beskriver att studieron varierar från lektion till lektion. De berättar att det händer att eleverna "kastar grejer, går ut ur klassrummet eller springer runt" och att det kan vara väldigt tuff jargong. Bland annat använder elever nedsättande könsord när de talar med varandra och några elever uppger att lärarna inte reagerar när eleverna säger sådana saker. Eleverna tycker att skolan är dålig på att ta hand om de elever som säger elaka saker och uppger att det finns lärare som inte reagerar när det blir stökigt och oroligt i klassrummet. Några elever uppger dock att det finns lärare som bryr sig om det blir stökigt men att det skulle vara bra om det var mer ordning och struktur i skolan. Enligt eleverna är det här inte något som man diskuterar på en övergripande nivå, men det händer att de pratar om detta på mentorstiden och på utvecklingssamtalen.

Även lärarna bekräftar i intervjun att studieron varierar beroende på ämne, lärare och årskurs. Enligt lärarna beror detta på att det är långa lektioner och att vissa lärare är otydliga samt att det finns lärare som inte "vågar vara ledare". En lärare uppger att eleverna i en klass medvetet väljer ut mot vilka lärare de ska sköta sig och mot vilka lärare de inte ska det. De åtgärder lärarna har satt in för att förebygga den bristande studieron är att ta upp ordningsregler och ha bestämda placeringar i klassrummet. Lärare använder även matriser som tydliggör vilka förväntningar de har på eleverna.

Rektorn uppger att det som behöver utvecklas är mötet med eleverna i klassrummet och att skolan jobbar med det genom att utveckla matriser och kollegialt lärande som metod. I den dokumentation Skolinspektionen tagit del

av inför tillsynsbesöket uppger rektorn att ett sätt att förebygga bristande studiero är att ha små klasser med ca 17-20 elever per klass. Rektorn uppger i intervju att han ännu inte kan se några resultat av de insatser som görs avseende undervisningssituationen på en övergripande nivå, men att han ser goda resultat i diskussioner och utifrån frågor på individnivå från lärarna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Då Centralskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Malung-Sälens kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier,

färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis

Beslut

2017-03-10

10 (12)

Dnr 43 - 2017:1758

att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Märten Petersson
Beslutsfattare

Kajsa Öhman
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Centralskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Centralskolan

Centralskolan är en kommunal skola i Malung-Sälens kommun med 270 elever i årskurserna 6-9.